

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput II. Confessionis notio, necessitas, materia, & modus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

manifestatio Sacerdoti fieri potest, non autem ea, quorum celandorum aliqua adest ratio.

Hujusmodi errores omnes, alique plures quos prætereo, peculiari non indigent confutatione; cum Concilii lex, quæ Confessionis integritatem præcipit, illos perspicue fatis condemnet.

CAPUT II.

Confessionis notio, necessitas, materia, & modus.

Rejctis Casuistarum laxitatibus jam juxta quod nobiscum sanior Doctorum pars de Confessione sentit, breviter oportet exponere. Est igitur sacramentalis confessio externa, humilis, ac sincera sui accusatio de peccatis propriis, facta coram Sacerdote tamquam Judice, ad eorum remissionem virtute clavium obtinendam. 1. *Externalis* debet esse confessio, videlicet ore, ac verbis peragi, quia non soli Deo, qui corda scrutatur, sed Dei loco homini, qui externa considerat, est facienda. 2. *Humilis*; quia superbis Deus resistit, nec eis largitur veniam. Istam confessionis notam aut ignorant, aut parum considerant, qui magno habitus, & animi fastu ad Confessionale veniunt, qui vanis phrasibus sua peccata enarrant, qui judicium suum Confessarii judicio renuunt subicere, easque pœnitentias, quas ille imposuit, detrectant acceptare. 3. *Sincera* absque fuce, & dolo; tum quia invisibilis Judex Deus non fallitur; tum quia hæc delictorum

rum

rum Confessio non odiosa, sed favorabilis est, nec illi, qui sincere confitetur, ruinam, sed salutem affert (a). Ad hanc Confessionis notam illi bene advertant, qui nescio quas excusationes proferunt, ut sua errata minuant; qui frequenter alios magis, quam se ipsos accusant (b).

Confessionem omnibus post Baptismum in graviora lapsis Jure divino esse præceptam perspicuis verbis Synodus Tridentina docet; utque Novatorum qui præceptum hoc ceu mere humanum, ac recens introductum fugillant, confundatur temeritas, sancti Cypriani, qui sæculo tertio scripsit, adhuc addam de Confessione testimonium, sic autem ait: *Consteantur singuli, quæso vos, Fratres dilectissimi, delictum suum, dum adhuc qui deliquit in sæculo est, dum admitti ejus Confessio potest, dum satisfactio, & remissio facta per Sacerdotes apud Deum grata est (Lib. de lapsis c. 12.)*.

(a) Quas hic in Compendio Auctor exposuit, alii distincte magis recensent Confessionis notas, sequenti inclusas metro:

*Sit simplex, humilis Confessio, pura, fidelis,
Atque frequens, nuda, & discreta, lubens,
verecunda,
Integra, secreta, & lacrymabilis, accelerata,
Fortis, & accusans, & sit parere parata.*

(b) Huic malo lepidum, satisque proficuum pharmacum quidam Confessarius præbuit, qui mulieri, postquam sæpius monita absque necessitate gravia mariti peccata suæ Confessioni immiscere non destitit, finita aliquando Confessione duplicem poeni-

Confessionis notio, necessitas &c. 449

De Tempore, quo hoc divinum præceptum peccatorem obliget, non omnes conveniunt. Hominem, qui in grave peccatum se lapsus novit, prima statim opportuna confitendi occasione ad confessionem obligari cum quibusdam sanctus Bonaventura tenet (*Cin 4. Dist. 17. Q. 2. art. 2.*); absque novo peccato per aliquod tempus, imo usque ad Pascha posse confessionem differri cum pluribus sanctus Thomas docet. *Differre* (inquit sanctus Doctor *Quodlibet. 1. art. 11.*) *Confessionem per se loquendo licitum est: sed per accidens potest fieri illicitum, puta, si immineat aliquis articulus, in quo Confessio requiratur.* Articuli, qui Confessionem exigunt, juxta communem sunt 1. periculum vitæ ex longo itinere, navigatione, prælio, morbo &c. proveniens, 2. alterius Sacramenti, quod statum gratiæ prærequirit, susceptio, 3. tentationis, vix aliter superandæ, exterminium. Cum igitur raro admodum omnes isti articuli longo tempore soleant abesse, raro, aut nunquam procrastinanda confessio est.

Materia Confessionis duplex ex Tridentini Concilii doctrina deducitur, una *necessaria*, omnia

penitentiam imposuit, mitiorem unam, rigidior alteram, simulque subjunxit: Prior penitentia tua concernit peccata: posterior gravibus mariti est proportionata delictis, quæ sicut loco ejus hucusque es confessâ, ita loco ejus pro illis satisfacias. Plura de hoc dum de complice.

Godæu Theol. Mor. Pars II.

FF

nia videlicet peccata mortalia tam quoad speciem
& numerum: alia *libera*, nempe peccata venia-
lia, & mortalia jam semel confessa, si nempe
hæc novo rursus retractentur dolore. Sed quid
de peccatis dubiis est tenendum? Suntne hæc
libera, aut necessaria Confessionis materia?
Omnes melioris notæ Casuistæ illa ad materiam
necessariam reducunt. Unde, qui peccatum
commisit, de quo dubitat, sitne veniale aut
mortale, illud tamquam dubium confiteri tene-
tur, idque a fortiori dicendum de illo, qui de
peccato commisso est certus, solumque utrum
illud rite confessus fuerit, adhuc dubitat. Ratio
ex Judicii hujus natura petitur, quod non odiosum,
sed admodum favorabile est, ad ipsius
Rei salutem a Christo institutum (a).

Modus Confessionis præter eam, quæ antea
diximus, adhuc nonnulla alia, vocalem nimirum

(a) Licet peccata dubia confiteri teneamur, non
tamen se solis sufficientem semper pro absolutio-
ne materiam præbent. Nam triplici sensu pec-
catum *dubium* dici potest. 1. Si sum certus, me
grave peccatum admisisse, dubito tamen an illud
jam rite sim confessus. 2. Si scio me peccasse,
adhuc tamen dubito an graviter, anve leviter
deliquerim. 3. Si scio aliquam actionem esse
graviter peccaminosam, attamen fundate dubito,
utrum illam revera admiserim. Peccata primo
& secundo sensu dubia semper sunt sufficientes
materia Confessionis, secus vero illa tertio sensu
dubia; hæc enim esse possunt, & sæpe sunt venia-
lia omnino peccata: unde nisi aliquid saltem veni-
nale certum, alias jam confessum, iisdem ab-
datur, tuto ac licite nequit proferri absolutio.

ad speciem suorum peccatorum expositionem præsentem coram Sacerdote factam, & humilem ab eodem absolutio- nis exigit petitionem. *Ex institutione Ecclesiæ* (ait sanctus Thomas *Quodlibet. I. Q. 6. art. 10.*) *tenetur homo, qui potest, ut verbo confiteatur, non solum propter hoc, ut ore confitens magis erubescat, & quia ore peccavit, ore purgetur; sed etiam quia semper in omnibus Sacramento accipitur id, cujus est communior usus.* Peccaret proinde nãdum pœnitens, qui ob solam erubescentiam Confessario scriptam mitteret confessionem, sed & Confessarius, qui ex hac causa eandem acceptaret. Quodsi hic non solum absentis Confessionem legeret, sed & absentis absolutio- nem significaret, invalida hujusmodi absolutio foret, prout ex Clementis VIII. declaratione, & ipsa sacramentalis judicii notio- ne erui facile potest (a).

Verbis

(a) Decretum Clementis VIII. ita habet: „ Die 22. Mensis Junii anno a nativitate Domini N. J. C. 1602. . . proposita quæstione; utrum liceat per litteras seu internuncium Confessario absentis peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutio- nem obtinere? Sanctissimus . . . hanc propositionem, scilicet licere per litteras seu internuncium Confessario absentis peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutio- nem obtinere, ad minus falsam, temerariam, & scandalosam, damnavit, ac prohibuit“. Suarez equidem cum nonnullis aliis hanc prohibitionem non copulative, sed solum disjunctive intelligendam esse docuit; adeoque adhuc hodie absentis Confessario licite posse Confessionem transmitti, non

Verbis perspicuis, ac iis, quibus homines communius, & expressius suos conceptus significare consueverunt, in Confessione uti conveniunt nec voces, aut sensus sunt intorquendi, quos Confessor non intelligit. Sed quid, si linguam Confessarii pœnitens non calleret, suamne hinc Confessionem mediante interprete facere obstringeretur. Divisos hic Doctores invenio. Nonnulli in solo mortis periculo hanc obligationem fringere autumant, tuncque vel solum veniale, vel unicum mortale, specialiter non infamans,

tamen ab eodem absente absolutionem obtinent. Ast hanc interpretationem nœdum Clemens VIII. sed & Paulus V. reprobavit, & dato die 14. Julii an. 1605. Decreto, eandem ex ejus libris expungi jussit. A sacra quoque Congregatione istam interpretationem prohibitam fuisse de Lugo testatur (*Disput. 17. num. 64.*). Unicus Belarmino teste a summo Pontifice exceptus fuit casus, quo moribundus qui absente adhuc Confessario confiteri, & absolvi petiit, ab adventante Sacerdote potest absolvi. Hæc dum attentè memento perpendo, mirari satis non possum contrariam quorundam praxim & doctrinam. „ Nil audiunt libentius (ait Vir apostolicus N. „ *Cap. 2. art. 2. §. 1. num. 2.*) quam si doceatur, „ quod scribere possint Confessionem, tibi que „ legendam tradere. Venient, postquam legeris, „ & dicent: *Accuso me de his, quæ scripsi.* Ita „ erit Confessio vocalis, quod praxis exigit, „ nec adeo difficilis, quia littera non erubescit. Concilia, Patres, S. Thomas salutarem erubescantiam ex humili peccatorum Confessione ortam in vero pœnitente exigunt; & Vir hic apostolicus eandem non modo extenuat, sed quantum potest in litteram & chartam transfert.

expressimendum esse ajunt; alii omnia, quæ conscientiam premunt, mortalia aperienda esse docent; cum inde sequens infamia, æternæ salutis præmio abunde compensetur. Alii ad alios quoque casus, quibus confiteri tenemur, hanc obligationem extendunt, quibus sanctus Thomas faveret, qui (in 4. Sen. dist. 17. Q. 3. art. 4. Q. 3.) hæc scribit: *In eo, qui usum linguæ non habet, sicut mutus, vel qui est alterius linguæ, sufficit, quod per scripturam, aut nutum, aut interpretem constiteatur . . . quia quando non possumus uno modo, debemus secundum quod possumus confiteri.* Nec ullus, ut reor, de hoc monitus multum repugnabit, si Deum, suæque animæ salutem quærat, simulque quam arduus ac difficilis perfectæ contritionis sit actus, seria revolvat mente.

CAPUT III.

Quenam ad Confessionis integritatem requirantur.

Integritas duplex materialis nempe & formalis spectari in Confessione potest. *Materialis* habetur, dum de omnibus omnino gravibus peccatis, quæ post Baptismum commisit, atque necdum est confessus, secundum speciem, numerum, aliasque circumstantias pœnitens se accusat. *Formalis* datur, cum ea solum peccata, quæ post diligens examen memoriæ occurrerunt, coram Sacerdote exponuntur, utut mortale unum aut alterum, invincibili ignorantia, aut oblivione